

Boomteelt in de Treeportregio, onmisbaar!

Onderbouwing visiedocument

De boomteeltsector is volop in ontwikkeling. En dat is logisch. Want het is juist deze sector die een oplossing biedt voor diverse maatschappelijke vraagstukken. Toen in 2020 de coronacrisis in volle hevigheid uitbarstte, kwam er een breder maatschappelijk besef over wat de waarde van 'goed groen' is. Mensen gingen massaal tuinieren, in de bossen wandelen en de roep naar meer groen in verstedelijkt gebied werd almaar luider. De vergroening door de boomteelt, leidt ook tot verbetering van de biodiversiteit, draagt bij in klimaatbeheersing, verhoogt het waterbufferend vermogen van de bodem en zorgt tevens voor verbetering van het bodemleven. Ook in de economie van de regio speelt de boomteelt een voorname rol. Veel directe en indirecte werkgelegenheid is aan de boomteelt verbonden.

Om er voor te zorgen dat de leden richting 2030 en verder hun rol goed kunnen blijven vervullen, zal de samenwerking onder de vlag van Treeport zich verder ontwikkelen met een aantal gerichte actieplannen. In grote lijnen staan we voor uitdagingen op het gebied van personeel, digitalisering, robotisering, duurzaamheid en onze rol in en bijdrage aan de samenleving. Daarbij horen zeker ook de daadwerkelijke locaties van de boomkwekerijen en het economisch perspectief voor de bedrijven. Ook in onze teelten zien we vanwege zich wijzigende omstandigheden nieuwe uitdagingen. In onze nieuwe visie zetten we uiteen wat wij als ontwikkelingen zien en hoe we daarop gaan acteren.

In 2030 wordt werken in, aan en voor de boomteelt gezien als het bijdragen aan een onmisbare sector in onze duurzame samenleving!

Aan de visie koppelen we het hoofddoel; in 2030 hebben de Treeportleden de beschikking over voldoende en kundig PR-soneel(*) om aan de groeiende vraag naar producten te kunnen voldoen.

Om dit mogelijk te maken gaat Treeport werken aan actieplannen met elk hun eigen hoofd- en subdoelstellingen. Hieronder, in willekeurige volgorde, de op te stellen actieplannen met het desbetreffende hoofddoel.

1. Plan PR-soneel; *In 2030 hebben Treeportleden een personeelsbestand dat bestaat uit voldoende, betrokken en goed gekwalificeerd personeel.*
2. Digitalisering en Robotisering (Smart Farming); *In 2030 hebben we een goede (digitale) infrastructuur passend bij onze bedrijvigheid en vormt Robotisering een wezenlijk onderdeel bij het invullen van het arbeidsvraagstuk.*
3. Plan Duurzaamheid; *In 2030 hebben we de voor ons relevante Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de VN ingepast in onze coöperatie.*
4. Plan Omgeving; *In 2030 hebben we de beschikking over voldoende goed water, goede biodiversiteit en gezond bodemleven.*
5. Plan Economie; *In 2030 is economisch verantwoord ondernemen in de boomteelt aantrekkelijk en daarmee vanzelfsprekend.*
6. Plan Teelt; *In 2030 hebben we een gezonde boomteelt en daarmee producten.*

Treeport Zundert e.o.

Coöperatieve Vereniging Treeport Zundert UA (Treeport) is een krachtige, ketengericht samenwerkingsverband waarmee de leden een sterke marktpositie in Europa beogen. De leden zijn overwegend in West-Brabant en de Noorderkempen gevestigd en verwelkomen leden uit andere regio's als deze goed aan kunnen sluiten bij de doelstellingen die Treeport nastreeft. Dankzij hun samenwerking hebben de Treeportleden een toonaangevende positie in branche gerelateerde kennis, innovatie en hoogwaardige arbeid. In een tijd dat het aantal bedrijven afneemt en tegelijkertijd de grootte van de bedrijven toeneemt, is het nog belangrijker dan voorheen om een hoge aansluitingsgraad na te streven. Treeport faciliteert, binnen haar financiële mogelijkheden, alle hulp aan de leden ter bevordering van samenwerking en het verwerven van kennis zonder daarbij concurrerend te zijn met de aangesloten leden. De coöperatie is bedoeld om de sector breed te ondersteunen, te bevorderen, stimuleren en faciliteren in de teelt, handel en logistiek, in het onderzoek, onderwijs, promotie en boomteelt gerelateerde activiteiten.

Treeport in de maatschappij

In onze Treeportregio zijn we positief opvallend aanwezig, ook daar waar het gaat om algemeen belang en maatschappelijke betrokkenheid. De aangesloten bedrijven van buiten de regio's West-Brabant & Noorderkempen hebben voordeel van onze inspanningen in 'de thuisregio'. Om onze doelstellingen te bereiken werken we samen met een groeiende groep alliantiepartners en verschillende beroepsverenigingen in binnen- en buitenland. Er is een grote diversiteit aan bedrijven zoals deze behoort in een boomteeltregio die wil functioneren als een centrum waar het totaalsortiment te verkrijgen is. Daarbij horen ook de ons ondersteunende en toeleverende bedrijven. Omdat onze sector de wereld vergroent en onderdeel is van oplossingen in (klimaat)vraagstukken, gaan we stimuleren dat onze regio die positieve aspecten nog breder uit gaan stralen. In het op te stellen actieplan Duurzaamheid zullen we toetsbare doelstellingen formuleren. Leden van Treeport kunnen daarmee hun (bovenwettelijke) inspanning inzichtelijk maken voor intern gebruik, en ook naar afnemers en omgeving. De resultaten gaan zichtbaar worden in de inrichting van de erven, bedrijfsgebouwen, kweekpercelen en zeker ook bij ons personeel. Beter gezegd: ons PR-soneel! Met deze componenten bereiken we dat we uitstralen wat we zijn: zakelijk als het nodig is, gastvrij en gemoedelijk omdat het kan.

Jongeren, PR-soneel en keuze

De jongeren in onze regio laten we in aanraking komen met onze sector, zodat als ze de keuze maken om al dan niet in onze bedrijven te komen werken, het een bewuste zal zijn. Het is onze taak hen tijdig te voorzien van goede informatie om deze keuze op te baseren. De kwekerijsector is van nature in hun omgeving aanwezig. De kennismaking met boomkwekerij laten we al op jonge leeftijd plaatsvinden. Daarna zal iedereen die voor een beroepskeuze komt te staan de mogelijkheid krijgen om verder kennis te maken met de sector die hen nodig heeft voor een gezonde toekomst. De leeftijdsopbouw binnen de sector zal representatief zijn voor de beroepsbevolking binnen onze regio. Ook zij-instromers kunnen op onze belangstelling rekenen. De aanwas van arbeidsmigranten gaat zich toeleggen op selectie vanuit kwaliteit, duurzaamheid en perspectief, zodat ook deze groep medewerkers gaat passen in ons beeld van pr-soneel.

De boomteelt heeft een blijvende behoefte aan goed en voldoende personeel. Daarvoor stelt de sector zich op als een duurzaam goede werkgever. Medewerkers voelen zich daardoor gewaardeerd en zien dat ook terug in hun (primaire en secundaire) arbeidsvoorwaarden. Een collectieve campagne zal worden opgezet met als doel beschikbaar arbeidspotentieel in de eigen regio aan te werven.

Het werken in de boomkwekerijsector gaat een beter imago krijgen met goede loopbaanmogelijkheden. Ons personeel voelt zich gewaardeerd en is enthousiast over product en werkzaamheden. Daarbij hebben we collectief georganiseerd dat de overheden ons de benodigde speelruimte geven om dit alles op duurzame wijze te kunnen uitvoeren. Het vertrouwen dat de overheid in ons stelt, zien we vertaald in een gastvrije opstelling ten aanzien van recreatieve functies in het buitengebied, het inclusieve werkgeverschap en de inpassing van bedrijven in een biodiverse omgeving. Arbeidspieken kunnen worden opgevangen dankzij de samenwerking met andere agrarische sectoren.

Ook de inpassing van automatisering & robotisering gaat ons helpen het personele vraagstuk goed in te vullen. Werkzaamheden worden voor een groter wordende groep van de beroepsbevolking aantrekkelijker en de fysieke belasting zal afnemen. Het vak boomkweker komt synoniem te staan met een "plezierig vak".

Business Centre Treepport, ondernemerschap & economie

Een van de doelen die we nastreven is het positief profileren van de boomteeltregio Treepport Zundert, zowel binnen als buiten deze regio. Op het aan twee zijden van de Nederlands-Belgische grens gerealiseerde Business Centre Treepport (BCT) komt dit voor een belangrijk deel samen. Onze internationale rol in de boomteelt is daar zichtbaar in de dagelijkse activiteiten van de gevestigde bedrijven. Onze netwerkfunctie zal worden ingevuld met een multifunctionele locatie die gebruikt wordt voor vergaderingen en bijeenkomsten. Samenwerking met onderwijs en onderzoeksinstellingen helpt bij het versneld ontwikkelen van praktijkgerichte innovaties in de boomteelt en het oplossen van vraagstukken. Op dezelfde locatie zullen ook gezamenlijke promotie en marketing gestimuleerd gaan worden.

Om de concurrentiekracht van leden (nog verder) te verbeteren, stimuleren we onze leden om goed samen te werken en gebruik te maken van elkaars kwaliteiten en toegevoegde waarde. Dergelijke samenwerkingsverbanden zullen in de toekomst in aantallen en samenstelling kunnen wisselen als de marktsituaties daar aanleiding toe geven. Daarmee wordt de algehele keten zowel verticaal als horizontaal versterkt.

Treepport zal ondernemerschap versterken en ook aan de basis staan van nieuwe verdienmodellen. Indien nodig zal Treepport onderdeel zijn in de uitwerking en opzet, zonder daarbij de onderlinge concurrentie tussen haar leden nadelig te beïnvloeden.

In samenwerking met overheden nemen we het voortouw om de positie van de boomteelt in een economische structuurvisie vast te leggen. Onze specifieke kennis op diverse gebieden, zoals ruimtelijke ordening/watermanagement/algemene regelgeving, is daarmee direct toepasbaar. Belangrijk thema daarin is de nieuwe indeling en inrichting van het Boomteelt Ontwikkelings Gebied.

De actieve rol in de diverse gebiedsprocessen geeft ons ook de kans om mee te praten over de invulling en uitvoering van toekomstige wet- en regelgeving zoals die ook voor ons wordt opgesteld.

Boomkwekerijen specialiseren

Boomkwekerijen zullen steeds vaker voor een gerichte specialisatie kiezen, waarmee voor elk bedrijf een teelt of andere toegevoegde waarde als uniek verkoopargument kan worden gepresenteerd.

Een belangrijk gevolg van specialisatie gaat zijn dat we voor een deel van het sortiment een duidelijke verschuiving gaan zien in de richting van productie van jong plantgoed. Op een kleiner oppervlak worden meer planten dan voorheen gekweekt. Deze keuze om verregaand te intensiveren is mede het gevolg van de schaarser wordende ruimte. Het -extensief- doorkweken zal zich deels verplaatsen naar regio's waar de percelen en beschikbare ruimte zich daar beter voor lenen.

Voor onze regio houdt dit in dat we ook in de teeltwijze een omslag tegemoet zien, waarbij teelten uit de grond gekweekt gaan worden. Geconditioneerde teeltomstandigheden zijn voorwaarde om de concurrentieslag met andere gebieden goed aan kunnen. Ook zijn deze omstandigheden van belang om een gezonde boomteelt uit te kunnen oefenen. Op die wijze realiseren we gezonde planten in een gezond systeem; zowel op de bedrijven als in de omgeving. Meer en beter uitgangsmateriaal voor verdere doorkweek vraagt daarbij om teeltondersteunende voorzieningen (tov's) die geconditioneerde teelt mogelijk maken. Inpassing in het landschap van tov's hoort bij deze opdracht. In groter verband sluiten we daarmee aan op de kringlooplandbouw.

Totaalsortiment in één regio

Vanuit Treeport zal het aanbod van het totaalsortiment gemonitord worden. Leden krijgen informatie waaruit ze op kunnen maken welke eventuele ontbrekende producten aan het aanbod toegevoegd kunnen worden.

Bij goede afstemming van vraag en aanbod is het mogelijk om de inzet van productiemiddelen te optimaliseren. Goed ketenbeheer van aanvankelijke productie tot eindgebruiker is daarbij onontbeerlijk.

In een gezonde economie is ruimte voor zowel vraag- als aanbodmarkt. Enerzijds blijven kwekers produceren wat afnemers van hen vragen en verwachten om daarmee in hun behoeften te voorzien. Anderzijds nemen kwekers de uitdaging aan om de vraag in te vullen door te wijzen op nieuwe soorten, nieuwe inzichten en/of onverwachte oplossingen en verbeteringen.

Om een gezonde en toevoegende bedrijvigheid mogelijk te maken zullen we een duidelijke stempel moeten drukken op de economische structuurvisie in de regio.

Samenwerking met regio's en organisaties

Samenwerking met andere brancheorganisaties zorgt ervoor dat we aan kunnen sluiten bij overkoepelende thema's en dossiers die de regio overstijgen. Daarmee houden we ruimte om in onze coöperatie te concentreren op onze eigen specifieke uitdagingen. Om doelen te kunnen

bereiken zal ook met partijen worden gesproken waar ogenschijnlijk een tegenstelling kan bestaan, dit om te bepalen waar toch een gemeenschappelijk belang bestaat. Dergelijke dialogen kunnen op projectmatige basis worden opgezet. Daarmee is het instandhouden van goede onderlinge relaties en netwerk te waarborgen.

Maatschappelijke vraagstukken

Bij grote maatschappelijke vraagstukken waarin een rol voor de boomteeltsector is weggelegd, werken we actief mee aan het bedenken en uitvoeren van een (deel)oplossing. Onze leden kunnen hun eigen positie in dergelijke trajecten duidelijk herkennen. Goede voorbeelden van maatschappelijke vraagstukken met een rol voor de boomteeltsector zijn de Bossenstrategie 2020-2030 en ook de stedelijke vergroening. Daarin werken we samen met andere brancheorganisaties, waarbij we de verbindende schakel vormen tussen hogere ambities en daadwerkelijke uitvoering.

Duurzaamheid inzichtelijk en zichtbaar

We gaan het duurzaam denken en doen van individuele leden en het collectief visueel inzichtelijk te maken. Onze online Duurzaamheidsboom geeft de mogelijkheid om onze boodschap op onze eigen wijze te communiceren. Andere communicatiemiddelen zullen op maat worden gemaakt. De weg naar zichtbare duurzaamheid zal tevens inhouden dat we voorlichting geven over hoe we de bossenstrategie op duurzame wijze in vullen en hoe we in de pas kunnen lopen met de Europese Green Deal. Samen met de overheden en de ons ondersteunende en bedienende sectoren maken we van de plannen die bestaan ook daadwerkelijk uit te voeren actiepunten. Thema's die daarbij aan bod komen zijn o.a. beperking en hergebruik van afval, gebruik van hernieuwbare energie, gebruik van grondstoffen, watergebruik en waterkwaliteit, bevordering biodiversiteit, kwaliteit van bodem- en substraat, teelttechniek, algehele leef- en werkomgeving, inrichting gebouwen en ondergronden en duurzame inzet van gewasbescherming.

Digitalisering

Digitalisering geeft ons vele goede mogelijkheden. Voor een deel zien we dat terug in de communicatie tussen handelende partijen. De mogelijkheden die digitale structuren ons bieden, worden volop ingezet om een actueel aanbodsysteem te blijven vullen met informatie om de afnemers van de kwaliteit van het gebodene te overtuigen. De aanleg van een goede digitale infrastructuur is dus onontbeerlijk. Anderzijds zal een verdere verdiepingsslag worden gemaakt aangaande de overdracht van productinformatie als extra toegevoegde waarde. Producenten voorzien afnemers van de benodigde kennis om hun producten optimaal te laten renderen en uitval en afval tot een minimum te beperken.

Pest Controlled Area

Bij de overdracht van specifieke productinformatie vormt de fytosanitaire gesteldheid van het product een belangrijke component. Plantgezondheid is een vanzelfsprekendheid en geborgd in de

door ons mogelijk gemaakte Pest Controlled Area (PCA; een op het gebied van ziektes en plagen gereguleerde en gemonitorde regio). Binnen de PCA monitoren we ook de omgeving die ons in staat stelt om goede en gezonde planten te vermarkten.

Water & Bodem

Duurzaam watermanagement is nodig om dit belangrijke productiemiddel voor een gezonde boomteelt beschikbaar te houden. Dankzij onze inspanningen om water te besparen en verantwoord te (her)gebruiken, gaan we onszelf "verzekeren" van goed en voldoende water. Een duidelijk boomteelt gerelateerd watermanagement in de regio geeft ons ook het gewenste maatschappelijke draagvlak om gebruik te maken van deze "verzekering" in tijden van nood.

De bodem waarop we telen is de gezonde basis van onze producten. Daar gaan we verantwoord mee om. Bodembioïologie is een belangrijk (en terugkerend) thema bij onze bijeenkomsten, zoals dat ook geldt voor water en biodiversiteit. We sporen elkaar aan om de kennis daarover uit te blijven breiden. Het sterkt ons unieke verkoopargument dat wij als sector de wereld vergroenen.

Onze rol om de wereld te laten vergroenen is steeds belangrijker aan het worden. Van ons wordt verwacht dat we de vraag duurzaam in gaan vullen. Daar hoort bij dat we het gebruik van productiemiddelen op zo een verantwoorde wijze als mogelijk inzetten.

Duurzame Ontwikkelingsdoelen

De verwachte klimaatverandering is voor ons een gegeven. We handelen ernaar zoals vanuit de samenleving van ons verwacht wordt. Daarbij brengen we wel nadrukkelijk naar voren wat de (fyto)sanitaire risico's zijn van al te vrije handelsstromen. De doorontwikkeling van een Bufferzone naar een PCA is ons antwoord op de vraag hoe risico's beperkt kunnen worden. Risicobeperking door toepassing van kennis is de basis van een constant streven naar gezonde boomteelt in de meest ruime zin van het woord, passend binnen de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (Social Development Goals) zoals deze opgesteld zijn door de lidstaten van de Verenigde Naties. De aanwezigheid van gezonde boomkwekerijbedrijven biedt de mogelijkheid om een prettige woon- en werkomgeving in te richten, met ruimte voor recreatieve functies daar waar mogelijk.

In 2030 wordt werken in, aan en voor de boomteelt gezien als het bijdragen aan een onmisbare sector in onze samenleving!

Noot (): De term PR-soneel staat voor de groep medewerkers die een positieve uitstraling geven over het werken in de boomteelt. Deze mensen zijn de ambassadeurs voor onze bedrijven. Hierdoor is het eenvoudiger om in de omgeving succesvol nieuwe medewerkers te werven, op te leiden en te behouden.*